KEELRA · USŁUGA JEDNORAZOWA · RAPORT PRZYKŁADOWY

Raport nieprawidłowości w firmie

Tak wygląda raport, który dostaje firma po przeglądzie danych ze swojego systemu ERP. Ten egzemplarz powstał na podstawie prawdziwego przeglądu w firmie handlowej. Nazwy firm i osób, daty oraz kwoty faktur i sald są zakryte, bo należą do klienta. Liczby dokumentów, procenty i krotności zostały, bo bez nich nie widać skali.

Szukamy w danych śladów nadużyć i słabych punktów kontroli: u odbiorców, u dostawców i w sposobie pracy w samym systemie. Każdy wynik to sygnał do wyjaśnienia, z możliwym niewinnym wyjaśnieniem, listą dokumentów do sprawdzenia i arkuszem, w którym jest pełna lista.

[redacted] dane klienta zakryte w całym dokumencie

44	0 zmian	ok. 30 min	2 rejestry
testy na sprzedaży, zakupach, magazynie, kasie i rozrachunkach	w bazie: osobny użytkownik i transakcje tylko do odczytu	odczytu z serwera przy kopii liczącej ok. 13 mln wierszy	KRS i biała lista VAT dla firm, które wyglądają podejrzanie

W SKRÓCIE, JAK NA PIERWSZEJ STRONIE RAPORTU

Dziewięć sygnałów, od największej kwoty

NR	SYGNAŁ	SKALA	PIERWSZY KROK
1	**Największy dłużnik: należności po terminie**	[redacted] mln zł 31 faktur po ostatniej wpłacie	zabezpieczyć dług przed kolejnymi dostawami na kredyt
2	**Nowi odbiorcy, którzy przestali płacić**	[redacted] tys. zł dwie spółki, zapłacone 72 % i 45 %	do prawnika: rejestry pasują do schematu wyłudzenia
3	**Zakupy za gotówkę bez danych sprzedających**	[redacted] mln zł 1 208 przyjęć w niecałe cztery lata	umowy i deklaracje wobec przyjęć towaru
4	**Zwroty ponad normę dla koszyka towarów**	[redacted] tys. zł 1,9 i 2,8 raza ponad normę	protokoły zwrotów za wybrane tygodnie
5	**Obniżki cen po sprzedaży bez udokumentowanego powodu**	[redacted] tys. zł 96 korekt jednego konta	dokumenty do największych obniżek
6	**Gotówka tuż pod progiem 15 000 zł**	63 faktury pod progiem 3 faktury nad nim	z księgowością: jedna transakcja czy kilka
7	**Sprzedaż poniżej kosztu tej samej dostawy**	3 odbiorców ze stratą do 36 % na sprzedaży do jednego z nich	czy właściciel zna te warunki
8	**Ceny zakupu wyraźnie powyżej innych dostawców**	[redacted] tys. zł o 41–77 % powyżej ceny tygodnia	klasy towaru w dokumentach dostaw
9	**Dokumenty zmienione po wysyłce do KSeF**	ok. 430 faktur i korekt 26 korekt wysłanych bez numeru	porównać wersję z systemu z wersją w KSeF

ZAKRES

Czterdzieści cztery testy

Każdy test to zapytanie do kopii danych. Jego wynik to lista dokumentów albo kontrahentów do obejrzenia, nie ocena. Testy porównują każdego kontrahenta z podobnymi, więc hurtownik nie wychodzi na anomalię tylko dlatego, że kupuje taniej niż sklep.

NALEŻNOŚCI I KREDYT KUPIECKI

1. Otwarte i przeterminowane należności, wzorzec szybkiego kredytu bez spłat
2. Nowi odbiorcy z przeterminowanym długiem
3. Terminy płatności dłuższe niż zwykły termin kontrahenta
4. Wpłata jednego kontrahenta rozliczona z należnością innego

KOREKTY I ZWROTY

5. Zwroty kontrahenta wobec oczekiwanych dla jego koszyka towarów
6. Zwroty sieci sklepów wobec innych sieci
7. Skok udziału zwrotów w ostatnich miesiącach wobec wcześniejszych
8. Dni od faktury do korekty, kontrahenci z późnymi korektami
9. Zwrócono więcej, niż sprzedano
10. Ten sam dokument zwrotu klienta przy kilku fakturach
11. Korekta do zera i ten sam towar zafakturowany zaraz potem komuś innemu
12. Korekty kontrahenta wystawiane przez jedną osobę, pory i dni
13. Zwrot pieniędzy z kasy do korekty: komu, kto wypłacał, czy faktura była gotówkowa
14. Zwrot korektą, a potem odpis tej samej karty towaru

CENY I MARŻA

15. Obniżki ceny po sprzedaży: komu i kto je wystawia
16. Największe obniżki ceny z opisem z korekty
17. Sprzedaż poniżej ceny zakupu według kontrahenta i operatora
18. Cena dla kontrahenta wobec innych odbiorców tego samego towaru
19. Dostawy sprzedane poniżej ceny zakupu, według dostawcy
20. Ten sam towar w różnych stawkach VAT

GOTÓWKA

21. Gotówka ponad 15 000 zł dziennie u jednego płatnika
22. Kwoty tuż pod progiem 15 000 zł w sprzedaży, zakupach i kasie
23. Wypłaty z kasy według operatora i kasy, okrągłe kwoty, poprawki po fakcie
24. Zakupy płacone gotówką według dostawcy, dni ponad 15 000 zł

ZAKUPY I DOSTAWCY

25. Ceny zakupu wobec innych dostawców w tym samym tygodniu
26. Ta sama faktura dostawcy zarejestrowana dwa razy
27. Ten sam PESEL albo dowód pod różnymi kartotekami w zakupach od rolników
28. Faktury zakupu towaru bez powiązanego przyjęcia na magazyn

MAGAZYN

29. Rozchody wewnętrzne wobec kosztu sprzedaży, według magazynu i miesiąca
30. Różnice inwentaryzacyjne
31. Przesunięcia między magazynami bez pary albo z różną wartością
32. Sprzedaż z partii o dacie zakupu późniejszej niż faktura

KARTOTEKI I POWIĄZANIA

33. Błędne i powtórzone NIP-y, wspólne rachunki, adresy i telefony, także z pracownikami
34. Ta sama firma jako odbiorca i dostawca
35. Skrót PESEL pracownika u dostawcy albo kontrahenta

DOKUMENTY I KONTA

36. Brakujące numery w ciągach faktur, paragonów i korekt
37. Pierwsze dwie cyfry kwot wobec rozkładu Benforda
38. Ta sama kwota, płatnik i dzień; identyczne pozycje faktur
39. Dokumenty zmieniane długo po wystawieniu
40. Sprzedaż i korekty bez numeru KSeF, zakupy spoza KSeF, dokumenty z KSeF bez rejestracji
41. Dokumenty zmienione w systemie po wysyłce do KSeF
42. Dokumenty rejestrowane w godzinach nietypowych dla danego operatora
43. Ta sama osoba zakłada kartotekę i wystawia korekty albo wypłaty
44. Przelewy: rachunek odbiorcy spoza jego kartoteki, wspólny rachunek kilku odbiorców, biała lista

REJESTRY, OSOBNY KROK PO TESTACH

+ KRS z historią zmian właściciela, zarządu i siedziby oraz biała lista VAT ze statusem i rachunkami, dla firm, które zostały na liście

METODA

Jak powstaje raport

1. **Dostęp.** Osobny użytkownik bazy z prawem wyłącznie do odczytu i połączenie przez szyfrowany tunel (SSH albo VPN). Zanim zaczniemy, sprawdzamy, co ten użytkownik widzi. W tym przeglądzie: 671 z 762 tabel i widoków, czyli sprzedaż, zakupy, magazyn, kasa, bank, rozrachunki i kartoteki w całości. Bez odczytu zostały tabele intranetu firmy i zewnętrznego modułu KSeF.
2. **Kopia.** Dane kopiujemy w krótkich porcjach z przerwami, żeby nie obciążać serwera w godzinach pracy biura. Nagłówki faktur, korekty, kartoteki, kasa, bank i rozrachunki w całości, pozycje dokumentów z ostatnich lat. Tu: ok. 13 mln wierszy w ok. pół godziny. Większość testów obejmuje 24 miesiące.
3. **Testy.** 44 zapytania do kopii, z poprzedniej strony. Porównania idą w obrębie grup podobnych kontrahentów i towarów.
4. **Weryfikacja.** Trafienia sprawdzamy na dokumentach w systemie, zanim trafią do raportu. Część odpada. 100 faktur zakupu wyglądało na pozbawione przyjęcia na magazyn, a w sprawdzonym przypadku przyjęcie istniało, tylko bez powiązania. Pierwsze porównanie cen pokazało u jednego odbiorcy obniżkę o 73 %, która po sprawdzeniu w dokumentach okazała się inną klasą towaru.
5. **Rejestry.** Firmy, które zostały na liście, sprawdzamy w KRS (z historią zmian) i na białej liście VAT. Wyniki są w osobnej części raportu, bo często zmieniają znaczenie sygnału: zaległość u spółki wpisanej do KRS dwa tygodnie przed pierwszą fakturą to inna sprawa niż zaległość u firmy sprzed 20 lat.

GRANICE TEGO PRZEGLĄDU

Czego nie dało się sprawdzić

- Faktury zakupu przychodzące z KSeF są w zewnętrznym module, do którego użytkownik nie miał odczytu. Nie porównaliśmy ich z zakupami wpisanymi w systemie.
- System nie zapisuje usuniętych dokumentów. Usunięcie widać tylko jako lukę w numeracji, a luk prawie nie ma.
- Marże liczymy z cen zakupu wpisanych w systemie. Źle wpisana cena zakupu daje złą marżę.
- PESEL ma w systemie 3 z 67 kartotek pracowników, więc porównanie pracowników z dostawcami jest bardzo ograniczone.
- W systemie nie ma dokumentu remanentu za dwa z ostatnich sześciu lat. Może być prowadzony poza systemem.

JAK CZYTAĆ

Co znaczy sygnał

SYGNAŁ

Wynik testu, który sprawdziliśmy na dokumentach w systemie. Nie jest stwierdzeniem nadużycia. Przy większości sygnałów podajemy niewinne wyjaśnienie, które może się potwierdzić.

DO SPRAWDZENIA

Jakie dokumenty obejrzeć i z kim: z księgowością, z prawnikiem, z kontrahentem. Kolejność sygnałów idzie od największej kwoty, więc pierwsze strony to pierwsze rozmowy.

W ARKUSZU

Do każdego sygnału jest arkusz z pełną listą: numery, daty, konta, kwoty. Raport pokazuje wzorzec, arkusz pozwala wziąć konkretną fakturę do ręki.

SYGNAŁ 1

Największy dłużnik: [redacted] mln zł należności po terminie

Odbiorca A, w systemie od ponad dwóch lat. Należności po terminie: [redacted] mln zł, z czego 98 % przeterminowane ponad 90 dni. Najstarszy niezapłacony termin sprzed ponad roku. Ten jeden odbiorca to 93 % wszystkich należności firmy przeterminowanych od 91 dni do roku.

Ostatnia wpłata: [redacted]. Po niej wystawiono jeszcze 31 faktur w cztery tygodnie, z terminem 21 dni, na [redacted] mln zł. Kartoteka nie ma limitu kredytu, jak żadna z 8 401 kartotek w systemie.

Odbiorca A jest też dostawcą. Od ponad roku firma nie płaci mu za zakupy, tylko kompensuje je z długiem: 34 kompensaty, ostatnia dwa tygodnie przed przeglądem. Zakupy od niego trwają. Dług maleje, ale wolniej, niż rośnie przy dalszej sprzedaży na kredyt. Do tego odbiorcy wystawiono 58 korekt, 41 z nich długo po fakturze, najpóźniejszą 760 dni po niej.

W opisach wpłat występują dwie firmy o tej samej nazwie, z różnymi adresami i rachunkami. Jeden z rachunków nie figuruje na białej liście. W KRS jest nowa spółka o podobnej nazwie, z tak samo oznaczonym prezesem, wpisana pół roku po pierwszym niezapłaconym terminie. Z jej rachunku szła część wpłat. W systemie nie ma jej kartoteki.

98 %
długu przeterminowane ponad 90 dni

31 faktur
wystawionych po ostatniej wpłacie

34
kompensaty zamiast wpłat od ponad roku

760 dni
po fakturze wystawiono najpóźniejszą korektę

MOŻLIWE WYJAŚNIENIE

Porozumienie o spłacie przez kompensaty z zakupami.

DO SPRAWDZENIA

Saldo z księgowością i treść porozumienia. Przed kolejnymi dostawami na kredyt pisemne uznanie długu i zabezpieczenie, na przykład poręczenie nowej spółki.

W ARKUSZU

Otwarte faktury odbiorcy z terminami, wpłaty i kompensaty z datami, 58 korekt z liczbą dni po fakturze.

SYGNAŁ 2

Nowi odbiorcy, którzy przestali płacić

Spółka B: wpis do KRS 13 dni przed pierwszą fakturą, rejestracja do VAT 4 dni przed nią, kapitał zakładowy 5 000 zł. Cztery faktury w 16 dni, termin płatności 1 dzień. Zapłacone 72 %. Niezapłacona została pierwsza faktura, na okrągłą kwotę w pełnych tysiącach. Cztery miesiące później spółka zmieniła siedzibę.

Spółka C: w KRS od 20 lat, z innej branży. Miesiąc przed zakupami zmiana wspólników. Trzy faktury w 8 dni, zapłacone 45 %. Cztery miesiące po zakupach nowy jedyny wspólnik, nowy prezes i siedziba w innym mieście.

Pod adresem siedziby spółki B z czasu zakupów mają siedzibę jeszcze dwie firmy-odbiorcy. Jedna zalega od ponad roku. Druga, wpisana do KRS w tym roku, kupiła raz, za gotówkę, i zapłaciła. Nowa firma, duży zakup w kilka dni, część zapłacona i zniknięcie z resztą to typowy przebieg wyłudzenia towaru.

MOŻLIWE WYJAŚNIENIE

Spór o jakość pierwszej dostawy albo zatrzymana płatność do czasu reklamacji.

DO SPRAWDZENIA

Kto przyjął odbiorcę i na jakich warunkach, czy była reklamacja. Obie sprawy do oceny prawnika, z pytaniem o zawiadomienie o możliwym oszustwie.

W ARKUSZU

Nowi odbiorcy z datą pierwszej i ostatniej faktury, liczbą faktur, kwotą przeterminowaną, ostatnią wpłatą i kontem, które założyło kartotekę.

SYGNAŁ 3

Zakupy za gotówkę bez danych sprzedających

Przez niecałe cztery lata zarejestrowano 1 208 przyjęć towaru na jedną kartotekę „dostawca indywidualny", razem [redacted] mln zł płacone gotówką. Z roku na rok więcej: o 8 % i o 11 %. Żadne przyjęcie nie ma imienia, nazwiska, PESEL-u ani numeru dowodu sprzedającego. Gotówka jest zbierana w miesięczne dokumenty zakupu, z których część przekracza 15 000 zł. Przyjęcia rejestruje głównie jedno konto.

Około 16 % tej kwoty to towar z importu, którego osoba prywatna sama nie wytworzy.

1 208	0	16 %	+8 %, +11 %
przyjęć na jedną kartotekę bez nazwiska	przyjęć z danymi sprzedającego	kwoty to towar z importu	rok do roku, w dwóch ostatnich pełnych latach

MOŻLIWE WYJAŚNIENIE

Kupno od handlarzy bez faktur, z umową i deklaracją PCC-3. Nawet wtedy system nie pozwala sprawdzić, od kogo kupiono i czy zakup się odbył. Fikcyjny zakup za gotówkę to najprostszy sposób wyprowadzenia pieniędzy.

DO SPRAWDZENIA

Umowy i deklaracje PCC-3 za kilka miesięcy wobec przyjęć w systemie. Dane sprzedającego przy każdym zakupie od teraz.

W ARKUSZU

Wszystkie 1 208 przyjęć z datą, numerem, kwotą, towarem i kontem, które je zarejestrowało. Miesięczne dokumenty zakupu ponad 15 000 zł osobno.

SYGNAŁ 4

Zwroty ponad normę dla koszyka towarów

W sieciach sklepów zwroty są normalne. Dlatego każdą sieć porównujemy z innymi sieciami przy tym samym koszyku towarów: zwroty liczymy wobec tego, czego należałoby się spodziewać, gdyby zwracała tyle, co pozostali. W całej firmie zwroty to 1,7 % sprzedaży.

ODBIORCA	ZWROTY W SPRZEDAŻY	WOBEC PODOBNYCH	PONAD NORMĘ W 24 MIES.	KOREKTY BEZ NUMERU DOKUMENTU SKLEPU
Sieć E	6,95 %	1,93 raza	[redacted] tys. zł	prawie wszystkie
Sieć F	10,05 %	2,79 raza	[redacted] tys. zł	prawie wszystkie
Trzy kolejne sieci	5–8 %	1,6–2,1 raza	[redacted] tys. zł	prawie wszystkie
Poziom odniesienia	–	1,00	w normie	w całej firmie 54 % korekt bez numeru

Dwie rzeczy robią z tego słaby punkt kontroli. Towar zwrócony przez sieci w 91–99 % trafia do odpisu w ciągu 3 dni, więc nie wraca do sprzedaży i nikt później nie sprawdza jego ilości. Korekty dla sieci E i F są wpisywane bez numeru dokumentu zwrotu sklepu, więc zwrotu nie da się zestawić z papierem po stronie sklepu. Wpisują je głównie dwa konta.

MOŻLIWE WYJAŚNIENIE

Warunki zwrotów w umowie z siecią, sklepy o słabszym obrocie.

DO SPRAWDZENIA

Protokoły zwrotów podpisane przez sklep i kierowcę za kilka wybranych tygodni wobec korekt w systemie.

W ARKUSZU

Każda sieć ze zwrotami, poziomem oczekiwanym, krotnością i nadwyżką. Każda korekta z numerem, datą, kontem i tym, czy ma numer dokumentu sklepu.

SYGNAŁ 5

Obniżki cen po sprzedaży

W 24 miesiące ceny obniżono po sprzedaży w [redacted] korektach na [redacted] mln zł. Dzielą się na cztery grupy.

RODZAJ	KOREKT	UDZIAŁ W KWOCIE	OCENA
Rabat z umowy albo rabat posprzedażowy	628	51 %	warunki handlowe
Reklamacje z numerem zamówienia odbiorcy	44	5 %	reklamacje odbiorcy
Pomyłka w cenie, dziesięć razy za wysoka, poprawiona następnego dnia	1	17 %	bez znaczenia
„Błąd fakturzysty" albo bez opisu, jedno konto	96	20 %	do wyjaśnienia

Ostatnia grupa to obniżki o 15–40 % wartości faktury, raz o 71 %, często miesiące po sprzedaży: w trzech przykładach 82, 93 i 144 dni po fakturze. Wystawia je to samo konto, które wystawiło fakturę, i nikt nie zatwierdza ich drugi. Jedna faktura dostała dwie obniżki, razem około 45 % jej wartości. Opis „błąd fakturzysty" ma znaczenie podatkowe, więc powinien odpowiadać prawdzie.

MOŻLIWE WYJAŚNIENIE

Cena uzgadniana dopiero po dostawie, co w hurcie się zdarza. Wtedy korekta powinna mieć prawdziwą przyczynę.

DO SPRAWDZENIA

Dokumenty do największych obniżek: zamówienie, reklamacja albo ustalenie ceny. Kto zatwierdził.

W ARKUSZU

96 korekt z numerem, datą, odbiorcą, kontem, kwotą obniżki, liczbą pozycji, dniami po fakturze i opisem z korekty.

SYGNAŁ 6

Gotówka tuż pod progiem 15 000 zł

Rozkład kwot faktur gotówkowych urywa się na 15 000 zł. W przedziale od 13 do 15 tys. zł są 63 faktury, z czego 28 między 14,5 a 15 tys. zł. Od 15 do 17 tys. zł są 3. Ten sam odbiorca dostaje tego samego dnia dwie albo trzy faktury poniżej progu, które razem go przekraczają: siedmiu odbiorców, u jednego cztery takie dni. Po stronie zakupów 28 płatności gotówką od 13 do 15 tys. zł i 2 od 15 do 17 tys. zł, w tym jedna o złotówkę poniżej progu.

Prawo przedsiębiorców (art. 19) wymaga przelewu, gdy wartość jednej transakcji między firmami przekracza 15 000 zł, bez względu na podział na faktury.

FAKTURY GOTÓWKOWE W SPRZEDAŻY	13–14,5 TYS. ZŁ	14,5–15 TYS. ZŁ	15–17 TYS. ZŁ
Liczba faktur w 24 miesiące	35	28	3

63
faktury gotówkowe od 13 do 15 tys. zł

3
faktury gotówkowe od 15 do 17 tys. zł

7
odbiorców z kilkoma fakturami jednego dnia

1 zł
pod progiem: jedna płatność gotówką po stronie zakupów

MOŻLIWE WYJAŚNIENIE

Osobne transakcje tego samego dnia, każda z własnym zamówieniem.

DO SPRAWDZENIA

Z księgową: czy to były osobne transakcje i jakie są skutki podatkowe.

W ARKUSZU

Faktury i płatności z przedziału 13–17 tys. zł z datą, numerem, kontrahentem i kontem. Dni z kilkoma fakturami jednego odbiorcy osobno.

SYGNAŁ 7

Sprzedaż poniżej kosztu tej samej dostawy

Ceny sprzedaży porównujemy w obrębie tej samej dostawy: ten sam towar, ten sam koszt zakupu, inni odbiorcy w tym samym czasie. Różnica między odbiorcami nie bierze się wtedy z klasy towaru ani z dnia zakupu.

ODBIORCA	FAKTUR ZE STRATĄ	WYNIK	CENA WOBEC INNYCH ODBIORCÓW TYCH SAMYCH DOSTAW	KONTO
Odbiorca G	149	strata 36 %	o 39 % niższa	jedno
Odbiorca H	–	strata 12 %	o 31 % niższa	drugie
Odbiorca I	–	strata 9 %	–	drugie
Odbiorca J, eksport	49	marża 0 %	dokładnie cena zakupu, przez 27 miesięcy	–
Odbiorca K	–	marża 3,8 %	stale o ok. 20 % niższa, od 2024 r., przy każdym operatorze	różne

Odbiorcę G obsługuje jedno konto, odbiorców H i I drugie. Eksport do J to 49 faktur dokładnie po cenie zakupu. Odbiorca K kupuje taniej przy każdym operatorze od 2024 r., więc wygląda to na ustalone warunki, a nie decyzję jednej osoby.

MOŻLIWE WYJAŚNIENIE

Towar pod koniec przydatności, umowa komisowa albo tranzytowa przy eksporcie, uzgodnione warunki handlowe.

DO SPRAWDZENIA

Czy właściciel zna te warunki. Przy eksporcie umowa. Przy odbiorcy G faktury z jednego konta za kilka tygodni.

W ARKUSZU

Sprzedaż poniżej ceny zakupu według odbiorcy i konta, z liczbą faktur, kosztem, sprzedażą i stratą. Odchylenia cen odbiorcy od innych odbiorców tej samej dostawy, pozycja po pozycji.

SYGNAŁ 8

Ceny zakupu powyżej innych dostawców

Cenę zakupu porównujemy z cenami tego samego towaru u innych dostawców w tym samym tygodniu, a każdą dostawę z tym, za ile została sprzedana.

DOSTAWCA	CO WIDAĆ	OBOK
Dostawca L	148 ze 178 dostaw jednego rodzaju towaru sprzedanych poniżej ceny zakupu, średnio o 21 %	–
Dostawca M	zakupy średnio o 6 % drożej niż u innych dostawców tego samego towaru w tym samym tygodniu	jest też odbiorcą, a jego zwroty są 9,9 raza ponad normę koszyka
Dostawca N	dwie kartoteki tego samego dostawcy z dwoma NIP-ami; zakupy o 41 % i 57 % powyżej ceny tygodnia, 12 pozycji	–
Dostawca O	o 77 % powyżej ceny tygodnia w 2 pozycjach	jako odbiorca jeden zwrot równy 22 % jego zakupów

Pod jedną nazwą towaru kryją się różne klasy i opakowania, więc te pozycje wymagają spojrzenia w dokumenty dostaw, zanim padną jakiekolwiek wnioski.

MOŻLIWE WYJAŚNIENIE

Wyższa klasa towaru albo inne opakowanie pod tą samą nazwą.

DO SPRAWDZENIA

Dokumenty dostaw z klasą i opakowaniem. Dlaczego jeden dostawca ma dwie kartoteki z dwoma NIP-ami.

W ARKUSZU

Ceny zakupu wobec mediany tygodnia u innych dostawców, pozycja po pozycji. Dostawy sprzedane ze stratą według dostawcy, z kontem, które je przyjęło.

SYGNAŁ 9

Dokumenty zmienione po wysyłce do KSeF

Faktura wysłana do KSeF zostaje tam w wersji z chwili wysyłki. Jeśli ktoś zmieni ją później w systemie, firma ma dwie wersje tego samego dokumentu, a przy kontroli urząd ma dostęp do tej z KSeF.

W tym przeglądzie około 430 faktur i korekt zmieniono w systemie już po wysyłce do KSeF. 26 korekt z jednego dnia ma status wysłanych, ale bez numeru KSeF. 515 faktur zakupu od polskich firm z ostatnich siedmiu miesięcy nie ma wpisanego numeru KSeF. 5 pozycji ma stawkę VAT 7 %, której nie ma w przepisach.

ok. 430
faktur i korekt zmienionych po wysyłce do KSeF

26
korekt ze statusem wysłanych, bez numeru KSeF

515
faktur zakupu bez wpisanego numeru KSeF

5
pozycji ze stawką VAT 7 %, której nie ma

MOŻLIWE WYJAŚNIENIE

Zmiana pola, które nie wpływa na kwoty, na przykład opisu albo terminu płatności. Test widzi, że dokument zmieniono, nie widzi, które pole.

DO SPRAWDZENIA

Dla największych dokumentów porównać wersję w systemie z wersją w KSeF. Wyjaśnić 26 korekt bez numeru.

W ARKUSZU

Zmienione dokumenty według rodzaju i konta, z liczbą i średnią liczbą dni po wysyłce. Faktury zakupu bez numeru KSeF osobno.

NIEZALEŻNIE OD TEGO, CZY KTOŚ JE WYKORZYSTAŁ

Słabe punkty kontroli

Sygnały wyżej mówią, co się wydarzyło. Ta lista mówi, co w sposobie pracy w systemie pozwala, żeby wydarzyło się znowu. Każdy punkt ma skalę z tego przeglądu i zmianę, która go zamyka.

SŁABY PUNKT	SKALA W TYM PRZEGLĄDZIE	CO GO ZAMYKA
Brak limitów kredytu w kartotekach, choć system je obsługuje	0 z 8 401 kartotek z limitem; stąd możliwa była dalsza sprzedaż do odbiorcy A	limit i blokada w systemie, na początek dla 20 największych odbiorców
Konta wspólne, przy których nie wiadomo, kto wystawił dokument	jedno konto: 10 214 korekt i 3 563 faktury w 24 miesiące; drugie: 634 dokumenty odpisu	osobne konto dla każdej osoby
Faktura i obniżka jej ceny z tej samej ręki, bez drugiego zatwierdzenia	96 korekt „błąd fakturzysty” albo bez opisu, z jednego konta (sygnał 5)	powyżej ustalonej kwoty: prawdziwy powód w korekcie i zatwierdzenie drugiej osoby
Zwroty od sklepów bez numeru dokumentu sklepu, od razu w odpis	54 % korekt w całej firmie bez numeru; zwrócony towar w 91–99 % w odpisie w 3 dni (sygnał 4)	numer dokumentu sklepu przy każdej korekcie, wyrywkowe sprawdzenie towaru przed odpisem
Zakupy za gotówkę bez danych sprzedającego	1 208 przyjęć na jedną kartotekę (sygnał 3)	dane sprzedającego przy każdym przyjęciu
Dokumenty zmieniane w systemie po wysyłce do KSeF	ok. 430 faktur i korekt (sygnał 9)	po wysyłce zmiana tylko korektą
Kartoteki z dopiskiem „NIE UŻYWAĆ” nadal w użyciu	454 faktury w 24 miesiące	zablokować kartoteki w systemie
Faktury zakupu bez powiązania z przyjęciem na magazyn	100 faktur; w sprawdzonym przypadku przyjęcie istniało, tylko bez powiązania	powiązanie przy rejestracji faktury

SPRAWDZONE

Bez sygnału

Czyste wyniki też trafiają do raportu, bo pokazują, które obszary można odhaczyć. W tym przeglądzie czysto wyszło więcej testów niż z sygnałem.

- Numeracja faktur i korekt jest ciągła: od 0 do 5 brakujących numerów rocznie na ok. 40 tys. faktur. Nie ma śladu masowego usuwania dokumentów.
- Nigdzie nie zwrócono więcej, niż sprzedano.
- Żadna wpłata jednego kontrahenta nie została rozliczona z długiem innego.
- Przesunięcia między magazynami się bilansują: 10 z 8 092 bez pary.
- Nie ma sprzedaży z dostaw przyjętych z datą późniejszą niż faktura.
- Faktury skorygowane do zera i ten sam towar sprzedany zaraz potem komuś innemu: 663 przypadki, bez zaniżania cen. Łączna różnica wartości to mniej niż 0,2 %.
- Zwroty pieniędzy gotówką do korekt dotyczą wyłącznie faktur zapłaconych gotówką i są małe.
- Rozkład cyfr kwot faktur w całej firmie jest zgodny z prawem Benforda. Odchylenia na pojedynczych kontach wynikają z powtarzalnych zamówień.
- Stawki VAT są spójne, poza 5 pozycjami z sygnału 9.
- Wspólne rachunki i adresy w kartotekach to warianty tej samej firmy, rodzina albo hale targowe. Żaden pracownik nie dzieli rachunku ani adresu z kontrahentem.
- Przelewy wychodzące są sprawdzane na białej liście VAT. W 24 miesiące 91 przelewów poszło na rachunki spoza kartoteki odbiorcy, ale 88 z nich miało rachunek potwierdzony na białej liście. To braki w kartotekach, a nie przekierowanie płatności.

REJESTRY

Co pokazują KRS i biała lista VAT

FIRMA	REJESTRY	ZNACZENIE
Nowa spółka obok odbiorcy A	wpisana do KRS pół roku po pierwszym niezapłaconym terminie; podobna nazwa, prezes i jedyny wspólnik oznaczeni tak samo jak w A, kapitał 5 000 zł; z jej rachunku część wpłat; w systemie nie ma jej kartoteki	możliwe przeniesienie działalności
Odbiorca A	VAT czynny, bez wpisów o likwidacji, upadłości i restrukturyzacji; drugi rachunek wpłat spoza białej listy	dług bez zabezpieczenia, rozliczany kompensatami
Spółka B	wpis do KRS 13 dni i do VAT 4 dni przed pierwszą fakturą, kapitał 5 000 zł, zmiana siedziby po czterech miesiącach	schemat świeżej spółki
Spółka C	w KRS od 20 lat; zmiana wspólników miesiąc przed zakupami, nowy jedyny wspólnik, prezes i siedziba cztery miesiące po nich	schemat kupionej starej spółki
Adres spółki B	pod tym samym adresem dwie inne firmy-odbiorcy: jedna z zaległością od ponad roku, druga w KRS od tego roku	nowym firmom spod tego adresu tylko za przedpłatą
Spółka D	przyspieszone postępowanie układowe umorzone, potem wykreślenie z rejestru VAT	zaległość do windykacji albo spisania
Pozostałe firmy z listy	VAT czynny, bez wpisów o likwidacji, upadłości i restrukturyzacji	bez sygnału z rejestrów

Źródła: wykaz podatników VAT Ministerstwa Finansów i odpisy z KRS przez API Ministerstwa Sprawiedliwości, stan z dnia przeglądu. Dane osób są w odpisach z API zamaskowane; pełne dane pokazuje odpis z KRS.

KONIEC RAPORTU

Pierwsze kroki

1. Odbiorca A: potwierdzić saldo. Przed kolejnymi dostawami na kredyt pisemne uznanie długu i zabezpieczenie.
2. Spółki B i C do prawnika, z oceną zawiadomienia o możliwym oszustwie. Spółka D: windykacja.
3. Firmy spod adresu spółki B tylko za przedpłatą.
4. Ustawić w systemie limity kredytu, na początek dla 20 największych odbiorców.
5. Zakupy od osób prywatnych: dane sprzedającego przy każdym przyjęciu. Wyjaśnić towar z importu.
6. Zwroty od sklepów: numer dokumentu sklepu przy każdej korekcie, wyrywkowe sprawdzenie towaru przed odpisem.
7. Obniżki cen powyżej ustalonej kwoty: prawdziwy powód w korekcie i zatwierdzenie drugiej osoby.
8. Osobne konta w systemie zamiast wspólnych.
9. KSeF: wyjaśnić 26 korekt bez numeru i poprawić 5 pozycji ze stawką 7 %.

RAPORT, ARKUSZE, OMÓWIENIE

Co dostaje firma

1. **Raport PDF** w tym układzie: sygnały od największej kwoty, przy każdym możliwe wyjaśnienie, co sprawdzić i co jest w arkuszu; słabe punkty kontroli; obszary bez sygnału; wyniki rejestrów; pierwsze kroki.
2. **Arkusze**, jeden na test, z pełną listą dokumentów albo kontrahentów. Raport pokazuje wzorzec, arkusz pozwala wziąć konkretną fakturę do ręki i pójść z nią do księgowości.
3. **Omówienie wyników**: przechodzimy sygnały po kolei i ustalamy, co firma sprawdza sama, a co z prawnikiem albo księgową.

TAK WYGLĄDA ARKUSZ

Fragment arkusza obniżek cen, sygnał 5

DATA	NUMER KOREKTY	ODBIORCA	KONTO	OBNIŻKA	POZYCJI	DNI PO FAKTURZE	OPIS Z KOREKTY
[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted] zł	[redacted]	93	brak
[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted] zł	[redacted]	144	błąd fakturzysty
[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted] zł	[redacted]	82	brak

TAK WYGLĄDA ARKUSZ

Fragment arkusza należności, sygnały 1 i 2

ODBIORCA	OTWARTE	Z TEGO PONAD 90 DNI	NAJSTARSZY TERMIN	PIERWSZA FAKTURA	OSTATNIA FAKTURA	OSTATNIA WPŁATA	LIMIT KREDYTU
Odbiorca A	[redacted] mln zł	98 %	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	brak
Spółka B	[redacted] tys. zł	100 %	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	brak
Spółka C	[redacted] tys. zł	100 %	[redacted]	[redacted]	[redacted]	[redacted]	brak

Arkusz zakupów za gotówkę ma kolumny: dostawca, liczba faktur, kwota gotówki, największa płatność, dni ponad 15 000 zł, konta. Arkusz zwrotów sieci: sprzedaż, zwroty, poziom oczekiwany, krotność, nadwyżka, udział zwrotów. Każdy z 44 testów ma własny arkusz, także te bez sygnału.

USŁUGA JEDNORAZOWA

Jak to wygląda u Państwa

1. **Dostęp.** Państwa informatyk albo opiekun systemu zakłada osobnego użytkownika bazy z prawem wyłącznie do odczytu i połączenie przez szyfrowany tunel (SSH albo VPN). Sprawdzamy, co ten użytkownik widzi, i zapisujemy to w raporcie.
2. **Kopia danych.** Krótkie porcje z przerwami, poza godzinami pracy biura, żeby oszczędzać serwer. U klienta, u którego kopia liczyła ok. 13 mln wierszy, odczyt trwał ok. pół godziny.
3. **Testy i weryfikacja.** 44 testy na kopii. Każde trafienie sprawdzamy na dokumentach w systemie, zanim trafi do raportu. W trakcie nie zadajemy pytań pracownikom: wątpliwości trafiają do raportu jako „do sprawdzenia".
4. **Rejestry.** KRS i biała lista VAT dla firm, które zostały na liście.
5. **Raport.** PDF w tym układzie, arkusze z pełnymi listami i omówienie wyników.

PO STRONIE FIRMY

Czego potrzebujemy od Państwa

- Zgody właściciela na przegląd.
- Użytkownika bazy z prawem wyłącznie do odczytu i tunelu. Zakłada go Państwa informatyk albo opiekun systemu; na serwerze nic nie instalujemy.
- To wszystko. Dokumenty papierowe i rozmowy z pracownikami wracają dopiero w części „do sprawdzenia", już z listą, o co pytać.

DANE

Bezpieczeństwo

- Baza jest tylko czytana, w transakcjach tylko do odczytu. Analiza idzie na kopii, więc serwer czyta dane raz.
- PESEL i numery dowodów trafiają do kopii wyłącznie jako skróty, wystarczające do wykrycia powtórzeń. Numery rachunków jako skrót i cztery ostatnie cyfry.
- Co użytkownik bazy widzi i czego nie widzi, zapisujemy w raporcie, tak jak na stronie 3.

SYSTEMY I GRANICE

Gdzie działa i czym nie jest

- Gotowe dla RAKS SQL. Inne systemy ERP po rozpoznaniu bazy.
- Raport wskazuje sygnały do wyjaśnienia. Nie zastępuje opinii biegłego ani porady prawnej i nie obejmuje czynności detektywistycznych.
- Zmiany w procesach, jak limity kredytu czy drugie zatwierdzenie obniżek, wprowadza firma u siebie. Raport mówi, od czego zacząć.

od 5 000 zł netto

Ostateczna wycena zależy od ilości danych do przetworzenia. Rozmowę umawia się na keelra.com, pytania: hello@keelra.com.

Każdy punkt raportu jest sygnałem do wyjaśnienia. Ocenę, czy doszło do nadużycia, zostawiamy właścicielowi firmy i jego doradcom.

MFPM Intelligence sp. z o.o. · ul. Nowy Świat 60/22, 00-357 Warszawa
KRS 0001236093 · NIP 5253086543 · REGON 544536268

Maciej Florys, Co-founder · Piotr Mirucki, Co-founder
keelra.com · Warszawa, październik 2026